

طرح شاخص مدیران خرید

مرداد ماه ۱۳۹۹

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴

۴۸/۰۸

شامخ صنعت – دوره بیست و سوم

۴۶/۴۳

شامخ کل اقتصاد – دوره یازدهم

- ✓ عدد شامخ کل بخش صنعت (۴۸/۰۶) کاهش فعالیت‌های صنعتی در مرداد ماه را نشان می‌دهد که بخشی از این روند کاهشی به دلیل تعطیلات تابستانی بعضی از بنگاه‌ها در مرداد و بخشی دیگر ناشی از کاهش شدید تقاضا و فروش است که باعث شده شاخص نسبت به تیر ماه (۵۵/۲۵) با کاهش شدید روبرو باشد.
- ✓ شاخص میزان سفارشات مشتریان (۴۴/۲۳) نسبت به تیر ماه (۵۸/۸۵) با کاهش روبرو بوده است، کاهش این شاخص نشان‌دهنده تأثیر افزایش قیمت‌ها طی ماه‌های اخیر بر تقاضای مشتریان است.
- ✓ شاخص موجودی مواد اولیه (۴۳/۰۹) همچنان نشان‌دهنده کاهش در سطح موجودی مواد اولیه است اما این روند کاهشی نسبت به تیرماه (۳۹/۵۳) اندکی کمتر شده است.
- ✓ شاخص مقدار تولید محصولات (۴۶/۲۳) نسبت به تیرماه (۵۶/۴۷) کاهش یافته است. این کاهش به دنبال کاهش شدید مواد اولیه در ماه‌های گذشته و کمبود شدید نقدینگی و همچنین کاهش میزان سفارشات مشتریان در مرداد ماه بوده است.

- ✓ عدد شامخ کل اقتصاد (۴۶/۴۳) همچنان بر وضعیت رکودی در فعالیت اکثر بنگاه‌های اقتصادی حکایت دارد هرچند روند کاهش در فعالیت بنگاه‌ها فقط اندکی ملایم‌تر از تیرماه (۴۵/۴۷) است.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۴۱/۵۳) طی ۴ ماه گذشته کمترین مقدار را به ثبت رسانده است. بیشترین بخش تأثیرگذار در کاهش این شاخص، افت شدید تقاضا در بخش صنعت بوده است.
- ✓ شاخص موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۴۰/۲۴) کمترین مقدار در میان زیرشاخص‌ها و نشان‌دهنده کمبود مواد اولیه برای بنگاه‌های اقتصادی است. از سوی دیگر شاخص قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۹۰/۲۷) نیز افزایش در قیمت مواد اولیه را نشان می‌دهد.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

بر اساس گزارش ماه آگوست مؤسسه IHS از نتایج PMI، منطقه یورو شاهد از دست دادن شتاب رشد در بخش خصوصی خود بوده است. همزمان با بازگشت دوباره موج شیوع کووید ۱۹، شاخص PMI کل در ماه آگوست ۵۱/۶ بوده که نسبت به ماه جولای (۵۴/۹) کاهش در رشد تولید را نشان می‌دهد. به طور کلی ملایم‌تر شدن روند رشد فعالیت‌ها در این ماه عمدتاً ناشی از ضعیف شدن بخش خدمات بوده در حالیکه بخش صنعت رشد سریعتری را تجربه کرده است. شرکت‌ها در مورد تصمیم‌گیری برای اشتغال با احتیاط رفتار می‌کنند و دوباره در ماه آگوست به دلیل عدم اطمینان به بازگشت شرایط عادی، سطح کارکنان را کاهش داده‌اند. گزارش JPMorgan از PMI ترکیبی در کل دنیا برای چهارمین ماه پیاپی افزایش در ماه آگوست را نشان می‌دهد، این شاخص از ۵۱ در جولای به ۵۲/۴ در آگوست رسیده است که بیشترین مقدار از مارس ۲۰۱۹ است. با افزایش سفارشات میزان اشتغال نسبتاً پایدار شده اما انتظارات برای فعالیت‌های آینده با افزایش نگرانی‌های کووید ۱۹ کاهش یافته است. در میان اقتصادهای بزرگ در ماه آگوست بیشترین رشد را انگلیس و پس از آن روسیه، چین و امریکا گزارش کرده‌اند.

طبق نظرسنجی انجام شده از بنگاه‌های اقتصادی کشور، شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد ایران در مرداد ماه ۴۶/۴۳ به دست آمده است که نسبت به تیر ماه (۴۵/۴۷) تغییر چندانی نداشته است. نتایج نشان می‌دهد که بخش صنعت و خدمات در مرداد ماه در وضعیت نامناسبی به سر می‌برند. بنگاه‌های اقتصادی که در طرح شامخ شرکت کرده‌اند، در مجموع در مرداد ماه به غیر از شاخص سرعت انجام و تحویل سفارش (۵۳/۲۸) و میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (۵۰/۳۲) سایر زیرشاخص‌های اصلی محاسبه شده را زیر ۵۰ ارزیابی کرده‌اند. شاخص مقدار تولید محصولات (۴۷/۵۸)، میزان سفارشات جدید مشتریان (۴۱/۵۳)، موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۴۰/۲۴) در مرداد ماه کمتر از مقدار آن در تیر ماه بوده‌اند.

جدول ۱: شامخ کل اقتصاد - شاخص مدیران خرید (PMI) مرداد ماه ۱۳۹۹

شاخص	خرداد ۹۹	تیر ۹۹	مرداد ۹۹
شامخ کل اقتصاد	۴۸/۴۱	۴۵/۴۷	۴۶/۴۳
میزان فعالیت‌های کسب و کار	۵۱/۰۵	۴۶/۴۰	۴۷/۵۸
میزان سفارشات جدید مشتریان	۴۹/۲۸	۴۴/۳۹	۴۱/۵۳
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۲/۰۷	۴۷/۷۱	۵۳/۲۸
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۴۰/۹۹	۳۵/۲۹	۴۰/۲۴
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۴۴/۷۶	۴۹/۳۷	۵۰/۳۲
قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۹۱/۹۴	۸۹/۵۲	۹۰/۲۷
موجودی محصول در انبار یا کارهای معوق	۴۸/۴۰	۴۲/۷۸	۴۸/۴۰
میزان صادرات کالا یا خدمات	۴۳/۹۶	۴۲/۸۸	۴۲/۹۱
قیمت محصولات تولید شده یا خدمات ارائه شده	۷۱/۳۹	۷۰/۰۵	۶۴/۲۶
مصرف حامل‌های انرژی	۵۷/۸۷	۵۹/۹۲	۵۴/۴۴
میزان فروش کالاها یا خدمات	۴۷/۶۹	۴۴/۶۹	۴۳/۴۵
انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	۵۰/۸۳	۴۴/۶۴	۵۱/۵۵

➤ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در مرداد ماه (۴۱/۵۳) طی ۴ ماه گذشته با کمترین مقدار خود روبرو بوده است. این کاهش در سفارشات، بیشتر ناشی از کاهش تقاضا در بخش صنعت و ساختمان بوده است. نوسانات شدید نرخ ارز و به دنبال آن افزایش قیمت‌ها در ماه‌های گذشته منجر به کاهش تقاضا در بخش‌های مختلف شده است.

➤ شاخص موجودی مواد اولیه و لوازم خریداری شده (۴۰/۲۴) نسبت به تیر ماه (۳۵/۲۹) نرخ کاهش کمتری داشته است اما با این حال همچنان بنگاه‌های اقتصادی با کمبود شدید مواد اولیه روبرو هستند. در عین حال بیشترین میزان کاهش مواد اولیه در مرداد به ترتیب متأثر از بخش خدمات و کشاورزی، صنعت و ساختمان بوده است.

➤ شاخص میزان فروش کالاها و خدمات (۴۳/۴۵) طی ۴ ماه گذشته کمترین میزان خود را به ثبت رسانده و کاهش تقاضا و سفارشات مشتریان هم به خوبی مؤید همین موضوع است. شاخص میزان صادرات کالا یا خدمات (۴۲/۹۱) نیز همچنان با کاهش نسبت به ماه قبل روبرو است و بخشی از افت

تقاضا هم ناشی از افت تجارت در خارج از کشور می‌باشد.

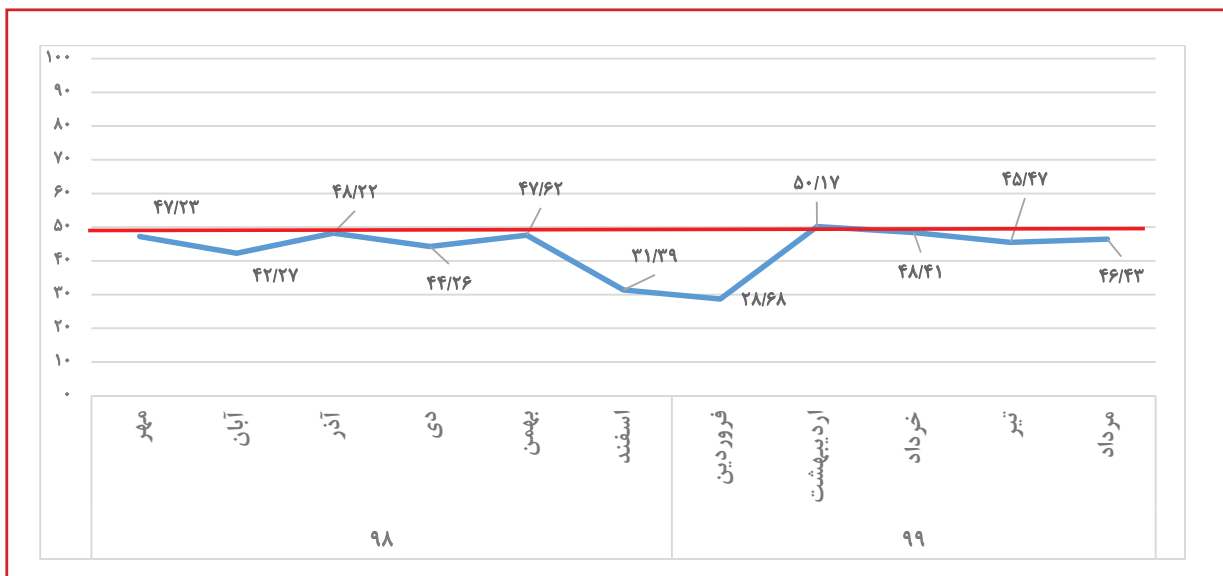
شاخص قیمت محصولات تولید شده یا خدمات ارائه شده (۶۴/۲۶) همچنان افزایش قیمت فروش را بیشتر از ماه قبل نشان می‌دهد، اما شدت افزایش آن کمتر از تیرماه (۷۰/۰۵) است. این در حالیست که افزایش شاخص خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۹۰/۲۷) همچنان با افزایش روبرو بوده است و شدت افزایش آن حتی از تیر ماه (۸۹/۵۲) هم بیشتر بوده‌است. عدم تناسب در افزایش بی‌رویه هزینه‌های تولید برای ماه‌های پیاپی با افزایش قیمت محصولات و خدمات باعث ضرر شغلی بسیاری از بنگاه‌ها و نزدیک شدن به مرز تعطیلی آن‌ها شده‌است. براساس آخرین گزارش مرکز آمار از شاخص قیمت مصرف کننده این شاخص در مرداد ماه ۲۳۵/۹ بوده است که نسبت به ماه قبل ۳/۵ درصد افزایش داشته و تورم ۱۲ ماهه منتهی به مرداد ماه ۲۵/۸ بوده‌است.

شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی برای شهریور (۵۱/۵۵) نسبت به مرداد (۴۴/۶۴) افزایش داشته است که از یک سو باتوجه به اینکه در مرداد ماه برخی از بنگاه‌ها تعطیلات تابستانی داشته‌اند، دور از انتظار نیست.

به طور کلی در مرداد ماه علی‌رغم اینکه شدت کاهش در فعالیت‌ها در بخش خدمات، کشاورزی و ساختمان نسبت به تیرماه کمتر بوده است، اما بخش صنعت با کاهش شدید در فعالیت‌ها و میزان تولید روبرو بوده‌است. کاهش تقاضای مشتریان در داخل و خارج به همراه افزایش شدید و مداوم قیمت‌ها و همچنین در دسترس نبودن ارز مورد نیاز جهت تأمین مواد اولیه باعث شده تا بنگاه‌ها برای جلوگیری از تعطیلی، کالاها و خدمات خود را به ناچار با قیمت‌هایی که متناسب با هزینه‌های تولید نیست، ارائه کنند و این به شدت انگیزه و نیروی حرکت را از فعالان اقتصادی گرفته است.

با توجه به اینکه شدت کمبود در مواد اولیه در مرداد اندکی ملایم‌تر شده است، امید است با تمهیداتی که جهت تسریع در ترخیص کالاهای اساسی انباشت شده در گمرک اندیشیده شده، گشایشی در تأمین مواد اولیه حداقل بخشی از بنگاه‌های اقتصادی حاصل شود.

نمودار ۱: مقایسه شامخ کل اقتصاد در یازده ماه گذشته (دوره اول تا یازدهم)

شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

براساس داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت در مرداد، ۴۸/۰۶ است که نسبت به ماه قبل (۵۵/۲۵) کاهش قابل توجهی را به ثبت رسانده‌است. این شاخص که طی ۵ ماه گذشته به کمترین مقدار خود رسیده‌است، نشان می‌دهد اکثر بنگاه‌های اقتصادی این بخش در مرداد ماه وضعیت کسب و کار خود را بدتر از تیر ماه ارزیابی کرده‌اند. کاهش در فعالیت بنگاه‌های اقتصادی از یک سو، تحت تأثیر کاهش تقاضای مشتریان که طی افزایش قیمت‌های ماه‌های گذشته رخ داده و کمبود نقدینگی بنگاه‌ها بوده و از سوی دیگر کمبود مواد اولیه طی ماه‌های گذشته به شدت بر میزان تولید مرداد ماه تأثیرگذار بوده‌است. همچنین تعطیلات تابستانی بخشی از بنگاه‌ها نیز بر کاهش این شاخص تأثیرگذار بوده‌است.

در مرداد ماه، کل زیرشاخص‌های اصلی محاسبه شده کمتر از تیر ماه بوده‌اند. این روند با توجه به بدبینی بنگاه‌های اقتصادی در مورد شاخص انتظارات تولید در ماه گذشته که یکی از کمترین مقادیر را نشان می‌داد مؤید کاهش شامخ کل بخش صنعت و زیرشاخص‌های آن در این ماه است. در میان زیر شاخص‌های اصلی، مقدار تولید محصولات (۴۶/۲۳)، میزان سفارشات جدید مشتریان (۴۴/۲۳) و موجودی مواد اولیه خریداری شده (۴۳/۰۹) نسبت به تیر ماه کاهش و سرعت انجام و تحویل سفارش (۵۵/۴۹)، میزان استخدام (۵۲/۹۸) افزایش داشته‌اند اما شدت افزایش این دو شاخص هم نسبت به تیر ماه کمتر بوده‌است.

شاخص مقدار تولید در مرداد ماه (۴۶/۲۳) نسبت به تیر ماه (۵۶/۴۷) کاهش قابل توجهی داشته‌است، که این کاهش به دنبال کاهش

تقاضا از سوی مشتریان به دلیل افزایش قیمت‌ها و همچنین کمبود شدید مواد اولیه طی ماه‌های گذشته رخ داده‌است.

➤ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۴۴/۲۳) نسبت به تیرماه (۵۸/۸۵) به شدت کاهش یافته‌است. دلایل این کاهش عمدتاً نوسان شدید قیمت‌ها و افزایش بی‌رویه قیمت مواد اولیه و کمبود آن در ماه‌های اخیر است که به تدریج باعث افزایش سطح قیمت محصولات تولیدی شده بود و در مرداد ماه بر تقاضای مشتریان به شدت اثر گذاشته‌است.

➤ شاخص قیمت خرید مواد اولیه (۸۸/۶۳) همچنان افزایش بی‌رویه قیمت مواد اولیه را نشان می‌دهد البته شدت افزایش آن نسبت به مرداد ماه (۹۴/۷۴) کمی ملایم‌تر شده‌است، اما همچنان به دلیل کمبود و عدم تأمین ارز مورد نیاز بنگاه‌ها از سوی بانک مرکزی و همچنین مشکلات ناشی از ناهماهنگی سازمان بورس با صنایع بالادستی نظیر پتروشیمی‌ها در نظارت و تخصیص درست مواد اولیه، در برخی از صنایع، تولیدکنندگان واقعی مجبورند مواد اولیه موردنیاز خود را به سختی و در قیمت‌های بسیار بالا تأمین کنند.

➤ شاخص میزان فروش محصولات در بخش صنعت (۴۴/۹۷) نسبت به تیرماه (۵۷/۲۸) کاهش شدیدی داشته که با توجه به کاهش شدید تقاضا بنگاه‌ها ناچارند قیمت فروش محصولات خود را کمتر از افزایش هزینه‌های تولید افزایش دهند، شدت افزایش شاخص قیمت محصولات تولید شده (۶۶/۰۱) نسبت به تیرماه (۷۶/۱۶) کمتر بوده که این با توجه به قیمت خرید مواد اولیه و هزینه‌های تولید حتی بنگاه‌های بزرگ را متضرر کرده و با کمبود شدید نقدینگی مواجه شده‌اند.

➤ شاخص انتظارات تولید برای شهریور ماه (۵۸/۶۲) نسبت به مردادماه (۵۱/۳۷) بیشتر شده که نشان دهنده خوشبینی تعداد بیشتری از بنگاه‌های اقتصادی به بهبود وضعیت در شهریور ماه است.

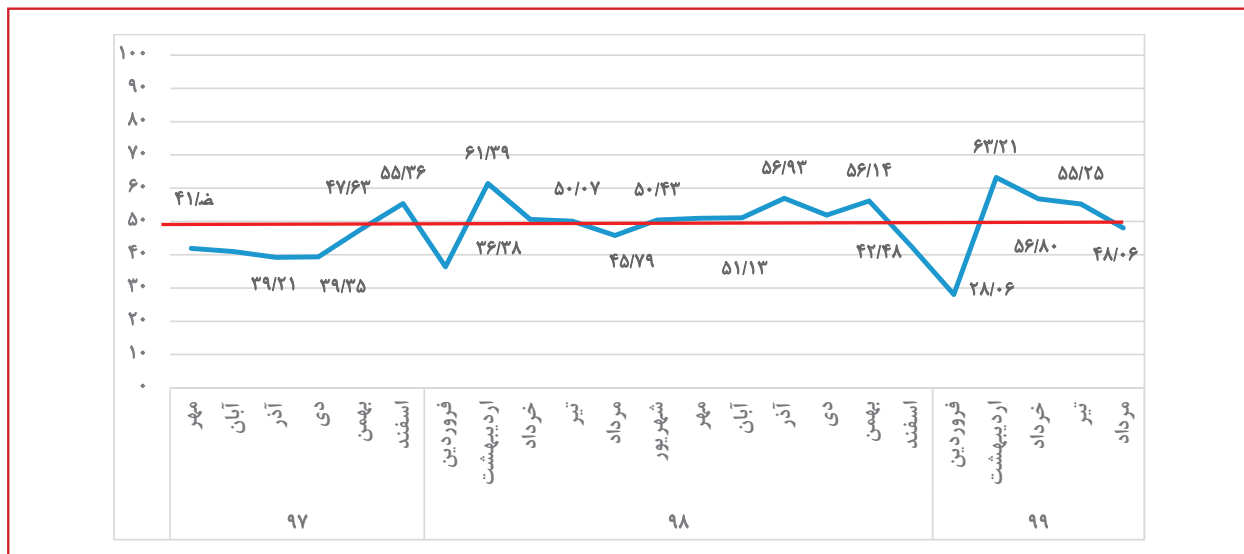
➤ شاخص کل شامخ در بخش صنعت برای صنایع کانی غیرفلزی (۵۳/۹) و پوشاک و چرم (۵۳)، بیشترین مقدار و صنایع نساجی (۴۳/۶) ، سایر صنایع (۴۳/۸) و صنایع فرآورده های نفت و گاز (۴۴/۲) کمترین مقدار را نسبت به سایر صنایع این بخش داشته‌اند. همچنین انتظارات تولید در ماه آینده برای صنایع وسایل نقلیه و قطعات وابسته (۷۰/۳) نشان دهنده خوشبینی و در صنایع نساجی (۳۸/۹) نشان دهنده بدبینی نسبت به ماه آینده برای بنگاه‌های اقتصادی این بخش‌هاست.

به طور کلی با مقایسه شامخ کل بخش صنعت و زیربخش‌های آن در مرداد ماه و مقادیر مشابه در مرداد سال گذشته روند مشابهی در کاهش فعالیت‌های صنعت ملاحظه می‌شود. هرچند تعطیلات تابستانی در کاهش شاخص مؤثر بوده‌است اما تأثیر این تعطیلات امسال به دلیل وضعیت ناشی از کووید ۱۹ کمتر از سال قبل بوده‌است. در عین حال مشکلات دیگری نظیر کمبود نقدینگی بنگاه‌ها و افزایش شدید قیمت مواد اولیه طی چندین ماه پیاپی منجر به کاهش تقاضا و میزان تولید شده و در مجموع بر کاهش شاخص صنعت تأثیر داشته‌است. روند بازگشت به تولید در بخش صنعت کشور که طی ۴ ماه اخیر رخ داده بود در ماه مرداد کاهش یافت، با کاهش تقاضا و افزایش سطح قیمت مواد اولیه، بنگاه‌ها به شدت با مشکل کمبود نقدینگی مواجه شده‌اند و بسیاری از بنگاه‌های اقتصادی حتی بزرگ در مرز تعطیلی قرار گرفته‌اند.

جدول ۲: شامخ صنعت - شاخص مدیران خرید (PMI) مرداد ماه ۱۳۹۹

شاخص	خرداد ۹۹	تیر ۹۹	مرداد ۹۹
شامخ کل صنعت	۵۶/۸۰	۵۵/۲۵	۴۸/۰۶
مقدار تولید محصولات	۵۸/۶۹	۵۶/۴۷	۴۶/۲۳
میزان سفارشات جدید مشتریان	۵۹/۶۲	۵۸/۸۵	۴۴/۲۳
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۸/۵۳	۵۴/۸۵	۵۵/۴۹
موجودی مواد اولیه خریداری شده	۴۲/۹۶	۳۹/۵۳	۴۳/۰۹
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۵/۸۱	۵۶/۴۹	۵۲/۹۸
قیمت خرید مواد اولیه	۹۲/۹۱	۹۴/۷۴	۸۸/۶۳
موجودی محصول نهایی در انبار	۴۶/۷۵	۴۴/۲۷	۵۱/۲۸
میزان صادرات کالا	۴۷/۳۰	۴۹/۴۵	۴۶/۳۲
قیمت محصولات تولیدشده	۷۲/۴۳	۷۶/۱۶	۶۶/۰۱
مصرف حامل‌های انرژی	۵۸/۹۵	۶۱/۸۳	۵۳/۰۰
میزان فروش محصولات	۵۴/۱۱	۵۷/۲۸	۴۴/۹۷
انتظارات تولید در ماه آینده	۶۰/۸۶	۵۱/۳۷	۵۸/۶۲

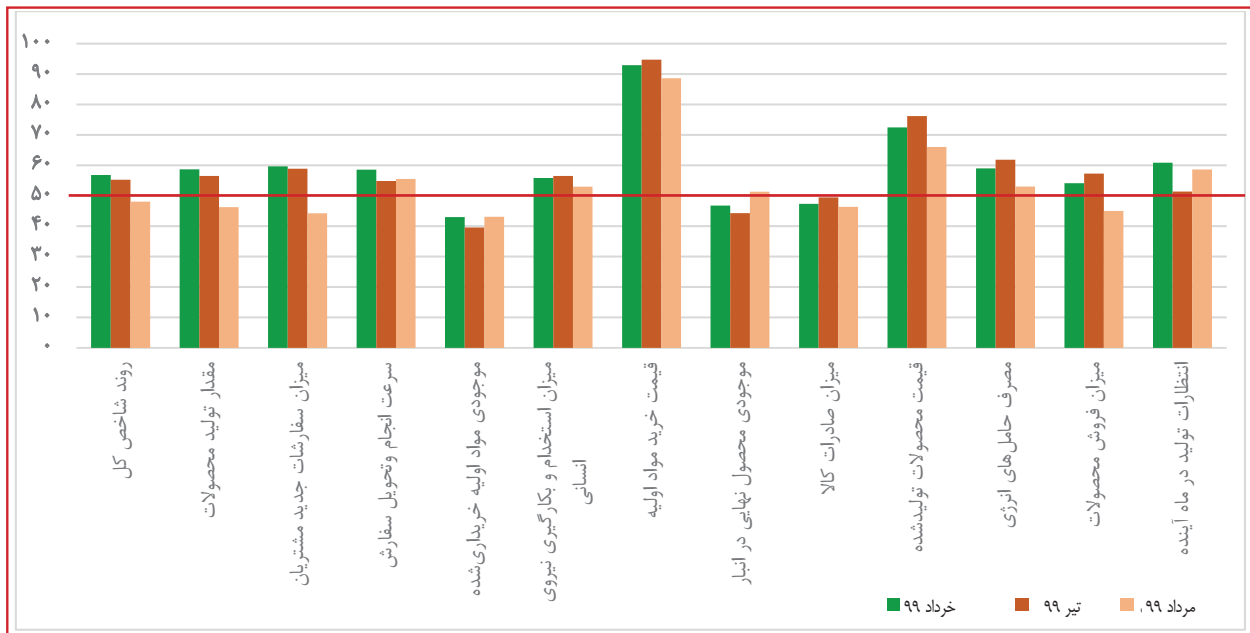
نمودار ۲: مقایسه روند شاخص بخش صنعت

جدول ۳: وضعیت شاخص‌های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید - مرداد ۱۳۹۹

شاخص	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع نساجی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و مبلمان	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	پوشاک و چرم	سایر صنایع
شاخص گروه	۵۱/۲	۴۴/۲	۴۳/۶	۴۵/۲	۵۳/۹	۴۵/۶	۴۷/۷	۴۶/۹	۵۲/۴	۵۱/۲	۵۳/۰	۴۳/۸
مقدار تولید محصولات	۴۶/۲	۴۱/۱	۵۵/۶	۵۰/۰	۴۶/۴	۴۲/۰	۴۷/۶	۴۱/۸	۵۵/۳	۵۱/۶	۵۰/۰	۲۵/۰
میزان سفارشات جدید	۵۷/۷	۴۴/۶	۳۳/۳	۳۷/۵	۶۰/۷	۳۷/۰	۳۸/۱	۴۵/۵	۵۲/۶	۴۳/۸	۴۰/۹	۷۵/۰
سرعت انجام و تحویل سفارش	۴۶/۲	۵۰/۰	۵۰/۰	۴۵/۳	۶۷/۹	۵۶/۰	۵۳/۶	۵۲/۷	۶۰/۵	۵۹/۴	۷۲/۷	۵۰/۰
موجودی مواد اولیه	۳۸/۵	۳۷/۵	۳۳/۳	۴۰/۶	۳۹/۳	۵۰/۰	۴۸/۸	۴۰/۰	۳۶/۸	۴۶/۹	۴۵/۵	۲۵/۰
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۷/۷	۴۶/۴	۴۴/۴	۵۳/۱	۵۰/۰	۵۳/۰	۵۷/۱	۵۴/۵	۵۰/۰	۵۷/۸	۶۳/۶	۲۵/۰
قیمت خرید مواد اولیه	۸۸/۵	۹۲/۹	۸۸/۹	۸۲/۸	۹۲/۹	۸۲/۰	۸۹/۳	۹۴/۵	۹۷/۴	۸۵/۹	۹۰/۹	۷۵/۰
موجودی محصول (انبار)	۴۲/۳	۴۴/۶	۵۰/۰	۵۰/۰	۶۰/۷	۵۴/۰	۵۶/۰	۴۷/۳	۳۹/۵	۵۷/۸	۵۴/۵	۲۵/۰
میزان صادرات کالا	۴۶/۲	۳۷/۵	۶۱/۱	۴۳/۸	۵۰/۰	۴۲/۰	۴۶/۴	۴۱/۸	۵۲/۶	۵۴/۷	۴۰/۹	۵۰/۰
قیمت محصولات تولیدشده	۷۳/۱	۷۳/۲	۶۱/۱	۵۷/۸	۶۴/۳	۶۷/۰	۵۸/۳	۷۱/۸	۸۱/۶	۶۲/۵	۷۲/۷	۵۰/۰
مصرف حامل‌های انرژی	۶۵/۴	۳۹/۳	۵۵/۶	۴۸/۴	۵۳/۶	۴۹/۰	۵۳/۶	۵۱/۸	۵۷/۹	۵۴/۷	۵۴/۵	۷۵/۰
میزان فروش محصولات	۶۱/۵	۳۰/۴	۴۴/۴	۳۹/۱	۵۰/۰	۳۷/۰	۴۲/۹	۴۵/۵	۵۵/۳	۴۸/۴	۴۵/۵	۷۵/۰
انتظارات تولید در ماه آینده	۵۳/۸	۴۶/۴	۳۸/۹	۶۲/۵	۵۷/۱	۶۳/۰	۶۱/۹	۵۹/۱	۵۰/۰	۷۰/۳	۵۰/۰	۵۰/۰

نمودار ۳: مقایسه شاخص‌های بخش صنعت در سه ماه منتهی به مرداد ۹۹

برخی مشکلات اصلی در مرداد ماه از دید فعالان اقتصادی:

نوسان شدید و افزایش مداوم قیمت مواد اولیه و عدم توانایی در تهیه مواد اولیه بدلیل تغییرات شدید قیمتها، امکان برنامه‌ریزی بنگاه‌ها برای تهیه مواد اولیه را به شدت با مشکل روبرو کرده‌است. (صنایع فلزی)

- به دلیل سوء مدیریت و نداشتن ضابطه توسط بورس و پتروشیمی، همچنان تخصیص درست مواد اولیه به تولیدکنندگان صورت نمی‌گیرد و بعضاً یکجا به عده‌ای خاص فروخته می‌شود که منجر به افزایش شدید قیمت و تهیه مواد اولیه در قیمت‌هایی حتی بالاتر از قیمت جهانی شده و در نتیجه صادرات کاهش یافته و تولید هم بیش از تقاضای داخلی است تا جایی که حتی شرکتهای بزرگ این صنعت رابه مرز تعطیلی کشانده‌است. (صنایع نساجی)

- نارضایتی از بانک مرکزی به دلیل عدم مدیریت صحیح ارز و تخصیص ارز آزاد و نیمایی (صنایع فلزی، صنایع شیمیایی)

- عدم هماهنگی بین سایپا و ایران خودرو در تعطیلات تابستانی بسیاری از قطعه‌سازان را دچار مشکل کرده است. (صنایع تولید وسایل نقلیه و قطعات وابسته)

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- ✓ داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- ✓ شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- ✓ داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب و کارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- ✓ به صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۰/۵ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هر یک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه‌شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه‌شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه‌شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

برای طراحی پرسشنامه و وزن‌دهی به ۵ پرسش اصلی در محاسبه عدد شامخ در اتاق ایران، از رویکردهای بین‌المللی با کمی تعدیل به صورت زیر استفاده شده است:

۱. مقدار تولید محصولات (پرسش اصلی با ضریب ۰/۲۵)
۲. میزان سفارشات جدید (پرسش اصلی با ضریب ۰/۳۰)
۳. سرعت انجام و تحویل سفارش (پرسش اصلی با ضریب ۰/۱۵)
۴. موجودی مواد اولیه (پرسش اصلی با ضریب ۰/۱۰)
۵. میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (پرسش اصلی با ضریب ۰/۲۰)
۶. قیمت خرید مواد اولیه
۷. موجودی محصول نهایی در انبار
۸. میزان صادرات کالا
۹. قیمت محصولات تولیدشده
۱۰. مصرف حامل‌های انرژی
۱۱. میزان فروش محصولات
۱۲. انتظارات تولید در ماه آینده

شامخ در برخی از کشورها در آگوست و جولای ۲۰۲۰

شامخ کل

شامخ صنعت

